

PLA DE POLÍTQUES DE DONES DEL MARESME 2011-2015

CONSELL COMARCAL DEL MARESME

Mataró, octubre de 2010

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	3
--------------------------	---

PART I: CONTEXTUALITZACIÓ DEL PLA DE POLÍTIQUES DE DONES DEL MARESME

1.1. MARC NORMATIU I COMPETENCIAL	4
1.1.1. Marc normatiu	
1.1.2. Marc conceptual	
1.2. PROPÒSIT I PLANTEJAMENT	8

PART II: PLA DE POLÍTIQUES DE DONES 2011-2015

2.1. EIXOS D'ACCIÓ: LÒGICA D'INTERVENCIÓ	9
2.1.1. Eix 1. Transversalització de les polítiques de dones al consell comarcals i als ens locals	
2.1.2. Eix 2. Canvis culturals que transformin estructures i models patriarcal	
2.1.3. Eix 3. Participació	
2.1.4. Eix 4. Reorganització dels treballs i noves polítiques dels temps	
2.1.5. Eix 5. Qualitat de vida i cohesió social	
2.1.6. Eix 6. Intervenció integral contra la violència masclista	
2.2. MECANISMES DE COORDINACIÓ I IMPLEMENTACIÓ	36
2.3. MECANISMES DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ	37

PRESENTACIÓ

El *Pla de Polítiques de Dones del Maresme 2011-2015* (PPDM) és resultat del compromís polític i la prioritització estratègica del Consell Comarcal del Maresme d'avançar en l'assoliment de la plena igualtat entre dones i homes en tots els àmbits de la societat i de la convicció de que només les intervencions que garanteixen l'aplicació de la perspectiva de gènere i la transversalitat de gènere propicien transformacions reals. Els Plans de Polítiques de Dones es constitueixen com un instrument fonamental de les institucions públiques per abordar la problemàtica de la desigualtat i la discriminació per raó de gènere.

El *PPDM* constitueix un conjunt ordenat de mesures dirigides a assolir la igualtat efectiva entre dones i homes i adoptades després de realitzar un diagnòstic de situació que ens ha permès identificar les principals necessitats pràctiques i els interessos estratègics de les dones del Maresme.

El *PPDM* s'ordena en 6 eixos estratègics d'intervenció dins els quals han quedat fixats els objectius específics i els resultats a assolir, així com les accions que han de permetre assolir-los i els indicadors que permetran mesurar el seu grau d'assoliment. Per determinar aquesta lògica d'intervenció, d'una banda, s'ha pres com a referència el *Pla de Polítiques de Dones de l'Institut Català de les Dones per al període 2008 a 2011* i els sis eixos d'actuació en base als quals s'articula la definició dels objectius, d'altra, han estat considerades les necessitats i interessos de les dones del Maresme identificades durant el diagnòstic i els àmbits de competència del Consell Comarcal del Maresme. Igualment el *PPDM* ha permès ordenar i integrar el conjunt d'accions que des del CCM es duen a terme per transformar i millorar la situació de les dones de la comarca així com articular amb accions que es desenvolupen des dels ens locals.

L'elaboració d'aquest *PPDM* és resultat d'un procés de participatiu i de consulta tan de càrrecs polítics i personal tècnic del Consell Comarcal del Maresme i dels ajustaments, com d'agents i actors i actores clau de la comarca.

El *PPDM* ha estat socialitzat amb les parts implicades i compte amb l'adhesió dels 26 ajuntaments que integren el CCM.

PART I: ENMARCAMENT DEL PLA DE POLÍTIQUES DE DONES DEL MARESME

1.1. MARC NORMATIU I COMPETENCIAL

1.1.1. MARC NORMATIU

La prevenció de la discriminació i la consecució de la igualtat real entre dones i homes ha estat impulsada, en els darrers anys, tant des del marc normatiu, amb la promulgació i reforma de nombroses lleis, com des de l'acció política, amb la formulació de diversos instruments per a l'acció.

Les reformes legislatives no només han permès avançar en la modificació de les condicions estructurals que sostenen la desigualtat entre els homes i les dones, sinó que han estat necessàries per eliminar les diferents expressions de discriminació indirecte resultat de lleis (o reglaments, polítiques o pràctiques) que, aparentment neutrals, tenien un impacte desproporcionadament advers sobre les dones.

El marc normatiu en matèria d'igualtat de gènere i de protecció de drets de les dones és extens. Els instruments promoguts per la Unió Europea en matèria d'igualtat entre dones i homes, i que originalment es van centrar en l'àmbit laboral¹, van ser claus per avançar en aquesta matèria a l'Estat espanyol i a casa nostra.

La promulgació de la *Llei 30/2003 de valoració de l'impacte de gènere en les disposicions del Govern* estableix l'obligació d'elaborar informes sobre l'impacte per raó de gènere de les mesures que s'estableixin en els diferents Avantprojectes, Projectes de Llei i reglaments que s'elaborin.

Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, va significar un pas endavant en la protecció de les víctimes de la violència. Estableix un conjunt de mesures de protecció integral la finalitat de les quals és prevenir, sancionar i eradicar la violència de gènere i prestar assistència a les víctimes.

Dos anys més tard es promulga la *Llei estatal 39/2006, de 14 de desembre, per a la promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència i les seves famílies*, que suposa un pas endavant en el reconeixement laboral, com a treball productiu, de les feines de cura dels col·lectius dependents.

La *Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes* vol contribuir a la equiparació entre homes i dones en tots els àmbits. Com subratlla la

---

¹ *Directiva 2006/54/CE* del Parlament Europeu i del Consell, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat d'oportunitats i igualtat de tracte entre homes i dones en assumptes de treball i ocupació (refosa).

pròpia llei, Segons constata la Llei, el reconeixement de la igualtat formal, fins i tot sent decisiva, resulta insuficient pel que preveu, per assolir la igualtat efectiva entre dones i homes, la incorporació transversal de principi d'igualtat i estableix un marc general per a l'adopció d'accions positives.

La major novetat d'aquesta Llei rau en la prevenció de conductes discriminatòries i en la previsió de polítiques actives per a fa efectiu el principi d'igualtat, amb una dimensió transversal del principi d'igualtat sobre els diversos àmbits d'ordenació de la realitat social, laboral, educativa, sanitària, en la participació política, cultural, artística, etc. en la qual pugui generar-se o perpetuar-se la desigualtat.

Amb l'entrada en vigor de la *Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya*, la Generalitat de Catalunya adquiria competència exclusiva en matèria de polítiques de gènere.

En el marc d'aquesta competència s'aprova la *Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista* i el mateix any s'aprova el *Pla de Polítiques de Dones de la Generalitat de Catalunya 2008-2011*, realitzat per l'Institut Català de les Dones.

És en el marc de l'actual normativitat de polítiques d'igualtat a Catalunya i a l'Estat espanyol i prenent com a marc de referència del Pla de polítiques de dones del govern de la Generalitat de Catalunya, que es planteja en present Pla de Polítiques de Dones del Maresme 2011-2015.

1.1.2. MARC CONCEPTUAL

Com es recull literalment al *Pla de polítiques de dones del Govern de la Generalitat de Catalunya 2008-2011*, les polítiques de dones consisteixen a aplicar la transversalització de la perspectiva de gènere i de les dones en totes les actuacions governamentals. Això vol dir que aquestes polítiques han d'integrar el reconeixement de l'existència de dones i homes en el conjunt de les seves actuacions per tal que donin resposta a les realitats, oportunitats, necessitats i expectatives dels dos sexes. Alhora es proposen identificar, anomenar i comptabilitzar les contribucions específiques de les dones en tots els àmbits socials i atorgar-los el valor que mereixen. Són polítiques que no es limiten a incloure les dones en un context determinat, sinó que també revisen els marcs conceptuals i les premisses de les polítiques generals o d'altres polítiques sectorials. Per això la seva aparició provoca un efecte immediat d'innovació i de renovació en els contextos on s'introdueixen. En el marc de les polítiques públiques, les polítiques de dones han anat posant en escena una sèrie de conceptes i principis nous que ara comencen a estar incorporats amb naturalitat en les dinàmiques de la gestió pública.

Sense voler fer un recull exhaustiu, a continuació apuntem alguns dels conceptes que considerem més rellevants:

- **Principi d'igualtat.** suposa l'absència de tota discriminació, directa o indirecta per raó de sexe i, especialment, les derivades de la maternitat, l'assumpció d'obligacions familiars i l'estat civil.
- **Sexe.** Fa referència a les característiques biològiques genèticament determinades i transmissibles que classifiquen els éssers vius en mascles i femelles.
- **Gènere.** Fa referència a les diferències socials i culturals entre dones i homes que es construeixen a partir de les diferències biològiques entre els sexes, que han estat apreses, canvien amb el temps i presenten grans variacions entre diverses cultures i èpoques històriques i són per tant modificables.
- **Estereotip de gènere.** Són idees, actituds i valors preconcebuts i generalment simplistes que homogeneïtzen les persones, adjudicant determinades característiques, capacitats i comportaments a les dones i als homes, que acostumen a ser rígides i presenten una gran resistència al canvi.
- **Rol de gènere.** Comportament que s'espera d'una persona per raó del seu sexe en una societat concreta. En general els rols de gènere són assumits per dones i homes, els quals es desenvolupen en totes les seves dimensions en relació amb aquests rols.
- **Discriminació per raó de sexe.** Limitació o anul·lació del reconeixement, el gaudi o l'exercici dels drets humans i de les llibertats fonamentals en qualsevol àmbit a causa del sexe d'una persona. La discriminació per raó de sexe pot ser directa quan una disposició, un criteri o una pràctica exclou explícitament una persona treballadora per raó de sexe. També pot ser indirecta quan una disposició, un criteri o una pràctica de caràcter aparentment neutre exclou implícitament un treballador o treballadora per raó de sexe.
- **Igualtat de gènere.** possibilitat que dones i homes puguin desenvolupar-se en igualtat de condicions i oportunitats en qualsevol àmbit de la seva vida, així com en la seva presa de decisions, conferint el mateix valor i consideració als diferents comportaments, a les aspiracions i a les necessitats de dones i d'homes.
- **Igualtat formal.** Existeix quan normes i lleis estableixen drets iguals per a les dones i els homes.
- **Igualtat real.** Existeix quan es produeix una igualtat efectiva que canvia els costums i les estructures de desigualtat que hi ha entre dones i homes.
- **Transversalitat de gènere** (*gender mainstreaming*). Es defineix com la incorporació de l'enfocament de gènere a totes les polítiques i accions, per tal de tenir en compte les necessitats i els interessos tant de les dones com dels homes, atenent als diferents components socials i culturals que defineixen el gènere.

- **Discriminació directa.** Es considera discriminació directa per raó de sexe la situació en què es troba una persona que sigui, hagi sigut o pugui ser tractada, en atenció al seu sexe, de manera menys favorable que una altra en situació comparable.
- **Discriminació indirecta.** Es considera discriminació indirecta per raó de sexe la situació en què una disposició, criteri o pràctica aparentment neutres posa a persones d'un sexe en desavantatge particular en relació amb persones de l'altre, excepte que aquesta disposició, criteri o pràctica puguin justificar-se objectivament en atenció a una finalitat legítima i que els mitjans per assolir aquesta finalitat siguin necessaris i adequats.

Igualment ens guiem pels principis orientadors establerts al *Pla de Polítiques de Dones del ICD* i que igualment recollim literalment:

- **El principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats** que com el nostre marc normatiu, i recollim textualment, és aplicable de manera general en totes les situacions evidents de discriminació o desavantatge de les dones en relació amb els homes. Permet aclarir i superar amb eficàcia la remoció dels obstacles i les barreres que impedeixen l'autonomia de les dones.
- **La diversitat de les dones.** L'experiència femenina no és única. Les dones són diferents entre si, tant pel que fa a la posició social i l'experiència viscuda, com des del punt de vista de la procedència o el context cultural, l'orientació sexual, l'estat de salut, les aspiracions i els projectes de vida.
- **L'apoderament de les dones.** L'apoderament de les dones té, d'una banda, una dimensió individual com a procés mitjançant el qual les dones prenen consciència del seu poder per millorar la seva autonomia tant física com econòmica i cultural i conèixer millor les seves capacitats i, de l'altra, una dimensió col·lectiva o social, ja que, a través de la creació i la dinamització de xarxes de dones i del treball cap a objectius comuns, es potencia el grau d'intervenció de les dones en tots els àmbits.
- **La paritat.** Les dones han restat tradicionalment al marge de la presa de decisions i això ha comportat que, en molts casos, a l'hora de prendre determinades decisions o d'arribar a concretar acords de tipus econòmic, polític o social, no s'hagi tingut en compte la perspectiva d'aquestes.

1.2. PROPÒSIT I PLANTEJAMENT

El present *Pla de Polítiques de Dones del Maresme 2011-2015* té com a propòsit establir el marc d'actuació del Consell Comarcal de Maresme en relació a l'assoliment de la igualtat efectiva entre dones i homes compensant les situacions de desequilibri entre unes i altres i les diferents expressions de discriminació .

Avançar de la igualtat formal cap a la igualtat efectiva implica traslladar a la vida quotidiana de les persones les transformacions produïdes a l'àmbit normatiu. Es tracta d'intervenir en tots els àmbits de la vida en societat regits per les normes que ha imposat el patriarcat i propiciar una nova manera de relacionar-nos dones i homes. Es tracta d'una fita de llar recorregut on és necessària la concurrència de voluntats diverses, però el *PPDM* vol ser l'instrument per avançar des de l'administració comarcal i locals. Que la igualtat real entre dones i homes constitueixi un objectiu prioritari a les agendes polítiques de l'administració local, implica abordar la temàtica des de l'administració més propera a la ciutadania.

Per formular un pla que respongui idòniament a les necessitats pràctiques i els interessos estratègics de les dones del Maresme, s'ha dut a terme un diagnòstic que ens ha permès observar diferents aspectes sociodemogràfics del territori, la situació de les dones en l'àmbit laboral i educatiu, aspectes relacionats amb la salut i qualitat de vida, i la seva participació a la vida social i política, establint la realitat concreta de les dones a la comarca. Aquest procés no només ha permès la identificació dels principals problemes a resoldre i de desigualtats a combatre, sinó també demostrar la necessitat de realitzar accions positives, articular actuacions i optimitzar recursos.

En la formulació del *PPDM* han estat considerats tant els eixos i prioritats establertes al Pla de Polítiques de la Generalitat de Catalunya 2008-2011, com les principals necessitats identificades als diferents àmbits, els àmbits de competència del CCM i les prioritats d'intervenció del CCM.

Igualment el *PPDM* vol garantir la transversalitat fent-se present a tots els àmbits i àrees d'intervenció comarcals i locals, i actuar com a instrument per a l'aplicació de l'enfocament de gènere com a garantia de l'aplicació del principi d'igualtat. Igualment té com a vocació garantir la integralitat de la intervenció cercant la implicació dels agents i actors presents a la comarca.

En tot el procés d'implementació del *PPDM* es comptarà amb el suport i col·laboració de l'Institut Català de les Dones.

PART II: PLA DE POLÍTIQUES DE DONES

“... L'expressió "discriminació contra la dona" denotarà tota distinció, exclusió o restricció basada en el sexe que tingui per objecte o per resultat menyscar o anul·lar el reconeixement, plaer o exercici per la dona, independentment del seu estat civil, sobre la base de la igualtat de l'home i la dona, dels drets humans i les llibertats fonamentals en les esferes polítiques, econòmica, social, cultural i civil o en qualsevol altra esfera”.

Convenció sobre l'Eliminació de Totes las Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW), Art. 1.

2.1. EIXOS D'ACCIÓ: LÒGICA D'INTERVENCIÓ

El Pla de Polítiques de Dones del Maresme 2011-2015 del Consell Comarcal del Maresme té com objectiu general *millorar la qualitat de vida de les dones i contribuir en l'eradicació de qualsevol tipus de discriminació vers les dones i al foment de la igualtat entre dones i homes.*

Per assolir aquesta fita, el Pla s'estructura en sis eixos d'acció, eixos que responen als establerts pel Pla de polítiques de Dones del Institut Català de les Dones i que permeten una intervenció integral:

- Eix 1. Transversalització de les polítiques de dones al Consell Comarcal i als ens locals
- Eix 2. Canvis culturals que transformin estructures i models patriarcal
- Eix 3. Participació
- Eix 4. Reorganització dels treballs i noves polítiques dels temps
- Eix 5. Qualitat de vida i cohesió social
- Eix 6. Intervenció integral contra la violència masclista

A cada eix d'acció queden definits els objectius específics i els resultats a assolir, les principals accions a dur a terme i els indicadors que permetran mesurar el grau d'assoliment dels resultats previstos. Queden igualment establertes les actuacions compromeses pels ajuntaments així com altres parts implicades.

2.1.1. EIX 1. TRANSVERSALITZACIÓ DE LES POLÍTIQUES DE DONES AL CONSELL COMARCAL I ALS ENS LOCALS

La transversalitat de gènere i de les dones a les polítiques públiques i d'aquestes polítiques a l'administració comarcal i local, constitueix una estratègia fonamental per avançar en l'assoliment del l'objectiu de millorar la qualitat de vida de les dones i contribuir en l'eradicació de qualsevol tipus de discriminació vers les dones i al foment de la igualtat entre dones i homes.

La transversalitat de gènere (*gender mainstreaming*) implica la integració sistemàtica de la perspectiva de gènere a totes les polítiques i accions, és a dir, tenir en compte les necessitats i els interessos tant de les dones com dels homes, atenent als diferents components socials i culturals que defineixen el gènere, així com la consideració de l'impacte sobre homes i dones d'aquestes polítiques i accions tant en la seva creació, el seu seguiment com en la seva avaluació.

El Consell d'Europa defineix aquest concepte metodològic com l'organització, la millora, el desenvolupament i l'avaluació dels processos polítics, per tal que la perspectiva 'igualtat de gènere s'incorpori en totes les polítiques, a tots els nivells i a totes les etapes per totes les persones normalment involucrades en l'adopció de mesures polítiques. El Consell d'Europa va advertir de que el *mainstreaming* i la política específica d'igualtat han de formar part d'una "estratègia dual" i que totes dues són necessàries per assolir a igualtat entre homes i dones.

No existeix cap àmbit de la política comarcal o municipal on la qüestió de gènere no sigui pertinent. La incorporació de la perspectiva pot ser aplicada a qualsevol acció planificada (polítiques, programes, projectes) permetent detectar de millor manera els requeriments, prioritats i necessitats de dones i homes, i possibilitant en conseqüència respostes més idònies i equitatives per part del sistema de polítiques sectorials.

De la mateixa manera, les polítiques de transversalització i les accions específiques dirigides a les dones necessiten de pressuposts adequats i sostenibles que siguin capaços de proveir els recursos necessaris per a la seva posada en pràctica, inclosa els estudis d'impacte de gènere de les polítiques públiques, la formació del personal tècnic i dels responsables polítics en matèria de gènere, la contractació d'especialistes de gènere que puguin identificar els objectius d'igualtat i assessorar sobre com posar-los en pràctica, el desenvolupament i ús d'indicadors sensibles a gènere així com la desagregació d'informació i dades per sexe.

L'objectiu principal d'aquest eix és avançar en la institucionalització de les qüestions de gènere impulsant la transversalització de les polítiques de dones i de gènere a tots els àmbits de l'administració comarcal i local.

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS ²
1.1. Impulsar la transversalització de les polítiques de dones i de gènere a tots els àmbits de l'administració comarcal i local	1.1.1. Introduïda la transversalitat de gènere i d'igualtat d'oportunitats en el funcionament intern del Consell Comarcal i dels ens locals implicats	1.1.1.1. Diagnosticar la situació de les dones a l'administració comarcal i locals	• Diagnòstics elaborats
		1.1.1.2. Formular i implementar Plans d'Igualtat entre dones i homes a l'administració comarcal i local (entre d'altres àmbits: accés a l'ocupació i contractació, classificació professional: estructura de la plantilla i segregació laboral, formació i promoció professional, valoració i classificació de lloc de treball i retribució, ordenació del temps de treball per afavorir la conciliació de la vida personal, laboral i familiar, prevenció de l'assetjament sexual i de l'assetjament per raó de sexe i salut laboral).	• Plans d'Igualtat elaborats i implantats
		1.1.1.3. Implantar un protocol d'assetjament sexual i per raó de sexe a les administracions comarcal i locals	• Protocols implantats
		1.1.1.4. Crear els espais polítics i tècnics necessaris per impulsar les polítiques de dones, la introducció de la perspectiva de gènere i la transversalitat de gènere a l'administració comarcal i local	• Ens locals implicats • Espais polítics creats • Espais tècnics creats
		1.1.1.5. Incorporar responsables de gènere/ tècnics/ques d'igualtat als equips comarcal/locals.	• Personal tècnic assignat
		1.1.1.6. Elaborar i implantar un Pla de formació específic en polítiques de dones, perspectiva de gènere i transversalitat de gènere per als equips de l'administració comarcal i local	• Accions formatives realitzades • Materials elaborats • Persones destinatàries • Persones participants
		1.1.1.7. Implementar la perspectiva de gènere als instruments interns a les administracions comarcal i local	• Administracions implicades • Nombre de instruments revisats
	1.1.2. Promoguda la transversalitat de les polítiques de dones i d'igualtat d'oportunitats en el conjunt de les accions desenvolupades des	1.1.2.1. Desenvolupar estudis sectorials en aquells àmbits on el coneixement de la situació de les dones és inexistent/parcial o insuficient per a una adequada planificació de les intervencions de per part de les administracions comarcal i local.	• Diagnòstics elaborats
		1.1.2.2. Acompanyar i assessorar a les administracions locals en el procés de desplegament del Pla de Polítiques de Dones del CCM	• Nombre d'ens locals implicats • Assessorament realitzats • Àmbits assessorats

² La totalitat dels indicadors que afectin a persones hauran de ser desagregats per sexe.

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS ²
	del Consell Comarcal i els ens locals implicats	1.1.2.3. Crear mecanismes de coordinació interns a l'administració comarcal i local i interadministratius per a la implantació de les polítiques de dones	<ul style="list-style-type: none"> • Mecanismes de coordinació creats • Ens implicats
		1.1.2.4. Incorporar la perspectiva de gènere al conjunt dels instruments d'intervenció de les administracions comarcal i local (Pla Estratègic del CCM, etc.)	<ul style="list-style-type: none"> • Administracions implicades • Nombre de instruments revisats
		1.1.2.5. Introducció de la perspectiva de gènere (indicadors amb perspectiva de gènere) en els instruments de seguiment i avaluació de les intervencions de les administracions comarcal i local.	<ul style="list-style-type: none"> • Instruments revisats • Propostes realitzades • Administracions que les implementen
		1.1.2.6. Sistematitzar les bones pràctiques i lliçons apreses en relació a les polítiques de dones a l'administració comarcal i local	<ul style="list-style-type: none"> • Àmbits treballats • Bones pràctiques i lliçons identificades • Administracions implicades
		1.1.2.7. Socialitzar/difondre bones pràctiques i lliçons apreses en relació a les polítiques de dones a l'administració comarcal i local	<ul style="list-style-type: none"> • Exemplars distribuïts • Administracions implicades • Col·lectius destinataris
		1.1.2.8. Crear i mantenir espais sobre polítiques de dones a les webs comarcal i locals.	<ul style="list-style-type: none"> • Espais creats • Administracions implicades • Consultes realitzades
		1.1.2.9. Desenvolupar accions formatives sobre l'aplicació de la perspectiva de gènere als equips polítics/tècnics de les administracions comarcal i local	<ul style="list-style-type: none"> • Accions formatives realitzades • Materials elaborats • Persones destinatàries • Persones participants
		1.1.3. Implantat l'ús d'un llenguatge no sexista ni androcèntric en la comunicació oral, visual i escrita del Consell Comarcal i	1.1.3.1. Implantar pràctiques per l'ús d'un llenguatge no sexista ni androcèntric a tots els àmbits (des de les eines de gestió fins a la comunicació corporativa) a les administracions comarcal i local.
		1.1.3.2. Implantar una eina informàtica que permeti l'ús d'un llenguatge no sexista ni androcèntric a les administracions comarcal i local.	<ul style="list-style-type: none"> • Eina dissenyada • Administracions que ho implanten

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS ²
	als ens locals implicats dels mitjans de comunicació comarcals	1.1.3.3. Establir un mecanisme per al seguiment i avaluació de la implantació del llenguatge no sexista ni androcèntric a les administracions comarcal i local.	<ul style="list-style-type: none"> • Mecanisme establert • Administracions que ho implanten
1.2. Incentivar l'aplicació de la perspectiva de gènere i la transversalitat de gènere a altres àmbits de la societat	1.2.1. Difosos els objectius d'aplicació de la perspectiva de gènere en altres àmbits de la societat: salut, educació, ocupació, cultura, etc.	1.2.1.1. Desenvolupar accions de promoció de l'ús del llenguatge no sexista i no androcèntric en els diferents àmbits de la societat	<ul style="list-style-type: none"> • Accions/iniciatives desenvolupades • Canals de difusió • Participants
		1.2.1.2. Establir mecanismes de coordinació/col·laboració amb els àmbits de la societat/agents socials, econòmics i culturals amb algun rol en els àmbits d'intervenció del Pla de Polítiques de Dones	<ul style="list-style-type: none"> • Mecanismes establerts • Participants • Àmbits d'intervenció • Accions conjuntes amb agents de la societat civil
		1.2.1.3. "Cabildear" per a la implicació de nous/ves actors/es i agents socials en el Pla de Polítiques de Dones	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Actors/es-agentes socials implicats.
		1.2.1.4. Col·laborar amb l'Observatori de les Dones en els Mitjans de Comunicació per denunciar qualsevol imatge sexista que aparegui tant en la publicitat com en els mitjans de comunicació locals i/o generalistes.	<ul style="list-style-type: none"> • Denúncies realitzades

2.1.2. EIX 2. CANVIS CULTURALS QUE TRANSFORMIN ESTRUCTURES I MODELS PATRIARCALS

Fer un recorregut per l'accés, participació i gestió dels recursos a les esferes política, civil, laboral, econòmica, social i cultural per part de les dones, és fer un recorregut per la pervivència de barreres (limitacions, obstacles o impediments als que s'enfronten les dones al llarg del seu desenvolupament personal i professional) i múltiples formes de discriminació profundament instal·lades a la nostra cultura.

Fins i tot àmbits on existeix una aparença d'igualtat real, per exemple la igualtat en l'accés a l'educació i formació, estan marcats per la pervivència d'estereotips que generen segregació acadèmica.

Aquestes barreres s'assenten en el patriarcat, sistema de dominació que estableix socialment la supremacia masculina i que, sustentant-se en una ideologia hegemònica, determina la subordinació i dependència de les dones respecte dels homes.

L'imaginari patriarcal impregna els processos de socialització de les persones. En aquests s'assimilen les pautes culturals de la societat de context, es conforma la identitat de gènere i s'assumeixen els valors, normes i comportaments que responen a les característiques femenines i masculines marcades pels patrons culturals. A aquesta construcció de les identitats sexuades col·laboren totes les agències socialitzadores: la família, l'escola, el grup d'iguals, les institucions socials i, de manera predominant, els mitjans de comunicació. La discriminació i la absència d'igualtat d'oportunitats per a les dones són així normalitzades.

Subratllar d'altra banda que ni els homes ni les dones constitueixen col·lectius homogenis, ja que tota persona pertany a diferents categories que la defineixen per edat, capacitats diferents (discapacitat), orientació sexual, classe, l'origen ètnico-cultural i/o les creences religioses, etc.. La pertinença a algunes d'aquestes categories fa a les persones subjectes de discriminacions diverses, discriminacions que amb freqüència no es sumen sinó que es multipliquen exponencialment al construir-se mútuament.

Tanmateix el caràcter de construcció sociocultural del gènere i de la desigualtat entre homes i dones que se'n deriva les fan susceptibles de ser modificades. En els darrers anys hem assistit a una important transformació dels models de masculinitat i feminitat, i les relacions entre dones i homes es troben al centre d'aquests canvis.

Aquest eix té com a objectiu contribuir a transformar la visió androcèntrica de la societat actual, el que requereix no només que el marc legal sigui reflex i motor de les importants transformacions socials ocorregudes en aquesta direcció, sinó que urgeix la necessitat de superar aquesta igualtat de dret o igualtat formal (la condició de ser iguals dones i homes en la legislació), i assolir la igualtat de fet o igualtat real, una igualtat efectiva que canviï els costums i les estructures de desigualtat existents.

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
2.1. Reduir la presència de l'androcentrisme a l'imaginari social	2.1.1. Sensibilitzada la societat sobre la necessitat de modificar i superar la concepció androcèntrica a la nostra societat	2.1.1.1. Realitzar actes de sensibilització amb motiu del Dia internacional de les Dones i del Dia internacional de la no violència contra les dones subratllant, entre d'altres, la necessitat de compartir responsabilitats, obligacions i drets, així com vers les dones que pateixen discriminació múltiple.	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió usats • Persones/col·lectius destinatària • Persones/col·lectius participants
		2.1.1.2. Fer difusió dels resultats dels diferents diagnòstics/estudis sobre la situació de les dones de la comarca als diferents àmbits de la societat.	<ul style="list-style-type: none"> • Materials elaborats • Propostes realitzades • Canals de difusió
2.2. Fer visibles les aportacions creatives de les dones a la cultura i potenciar i difondre la creativitat femenina	2.2.1. Visibilitzades i difoses les aportacions i la participació de les dones a la cultura, la història i la tradició de la comarca	2.2.1.1. Elaborar i difondre materials/publicacions per divulgar les aportacions femenines a diferents àmbits de la societat (economia, política, cultura, etc.)	<ul style="list-style-type: none"> • Materials elaborats • Canals de difusió
		2.2.1.2. Realitzar actes (jornades, exposicions, etc.) per divulgar les iniciatives/produccions femenines als diferents àmbits de la societat	<ul style="list-style-type: none"> • Actes/accions realitzades • Persones/entitats destinatàries • Impactes
	2.2.2. Promogut el coneixement de la diversitat de les dones que integren la comarca i les seves contribucions a la societat	2.2.2.1. Desenvolupar accions (trobades, jornades, exposicions, etc.) que mostrin la diversitat de les dones i permeti l'intercanvi entre els diferents col·lectius	<ul style="list-style-type: none"> • Actes/accions realitzades • Persones/entitats destinatàries • Impactes
		2.2.2.2. Realitzar actes de sensibilització/conscienciació sobre la diversitat de les dones i les aportacions a la societat de les dones que integren els diferents col·lectius de la comarca deconstruint estereotips	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió usats • Persones/col·lectius destinatària • Persones/col·lectius participants
2.3. Promoure l'educació en valors i el desenvolupament	2.3.1. Promoguda l'eradicació dels estereotips de gènere que encara romanen en	2.3.1.1. Difondre recursos didàctics/bones pràctiques sobre coeducació	<ul style="list-style-type: none"> • Recursos identificats • Accions realitzades • Persones/entitats destinatàries • Impactes

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
de l'acció coeducativa per a eliminar els estereotips de gènere que limiten la igualtat d'oportunitats	l'educació avançant a la plena instauració de la coeducació	2.3.1.2. Realitzar tallers als centres educatius, en col·laboració amb el Departament d'Educació o altres departaments en els que es treballi la importància del punt de vista femení, la aportació de les dones, la necessitat d'una nova masculinitat, etc. i que els continguts es vagin integrant com a crèdits variables.	<ul style="list-style-type: none"> • Recursos identificats • Accions realitzades • Persones/entitats destinatàries • Persones/entitats participants • Impactes
	2.3.2. Incorporada la perspectiva de gènere en la formació de persones joves i adultes	2.3.2.1. Revisar amb perspectiva de gènere els plans i cursos de formació per a joves i persones adultes desenvolupats des del administració comarcal i local.	<ul style="list-style-type: none"> • Eines formatives revisades • Ens locals implicats
		2.3.2.2. Col·laborar amb les entitats educatives en el desenvolupament d'accions informatives que contribueixin a la eradicació de la segregació acadèmica	<ul style="list-style-type: none"> • Materials elaborats • Accions realitzades • Persones destinatàries
	2.3.3. Promoguda la reducció de la deserció escolar i la millora de les alternatives laborals entre el jovent, especialment entre les joves	2.3.3.1. Desenvolupar accions informatives entre el jovent per reduir la seva deserció escolar i/o millorar les seves alternatives laborals si aquesta es produeix.	<ul style="list-style-type: none"> • Materials elaborats • Accions realitzades • Persones destinatàries
2.4. Incorporar la perspectiva de gènere i de les dones als espais esportius i de lleure	2.4.1. Promogudes polítiques Afavorir la incorporació de la perspectiva de gènere i de les dones als espais esportius i de lleure	2.4.1.1. Diagnosticar, amb perspectiva de gènere, l'oferta dels espais esportius i de lleure i l'ús que dones i homes fan dels mateixos.	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnòstics realitzats
		2.4.1.2. Incorporar la perspectiva de gènere a l'oferta dels espais esportius i de lleure responenent a les necessitats i interessos de les dones.	<ul style="list-style-type: none"> • Propostes elaborades • Centres que les implementades

2.1.3. EIX 3. PARTICIPACIÓ

Les dones arrossegueu un important dèficit de participació a la vida pública, en totes les seves expressions, i de reconeixement dels seus coneixements, sabers i aportacions en la construcció, el manteniment i la transformació de la societat al llarg de la història. La negació de la participació, l'exclusió o restricció en l'accés i exercici de drets o de funcions vinculades a l'àmbit públic, i la desvalorització de l'aportació de les dones ha estat una eina fonamental de control de les dones per part del patriarcat.

La igualtat entre dones i homes significa la mateixa valoració de seves experiències, coneixements i valors, així com iguals oportunitats per a participar en el desenvolupament polític, econòmic, social i cultural i beneficiar-se dels seus resultats, en igualtat de condicions. Remoure les barreres, encara presents, i fomentar i obrir espais per a la participació a les dones és contribuir al seu apoderament, a l'increment de la seva autonomia i al seu enfortiment social i polític.

S'ha d'avançar en la generació i consolidació d'espais de participació, i fer-ho considerant els diferents col·lectius de dones i les seves diferents mirades, experiències i aportacions, combatent especialment les situacions d'exclusió i de desavantatge social de les dones en situacions de major vulnerabilitat (discapacitat, prostitució, de privació de llibertat, d'estats de salut concrets, les dones grans, les lesbianes, les immigrades, etc.) en tant que aquests afecten notablement el ple exercici dels seus drets de ciutadania.

D'aquí també la importància del moviment social de dones i les seves aportacions a la construcció de noves orientacions polítiques capaces d'incloure els interessos i necessitats de gènere i els diversos problemes generats per les desigualtats.

Aquest eix d'intervenció té com objectiu tant el reconeixement del paper i els sabers de les dones en la societat maresmenca, com fer visible la seva presència i diversitat, i també fomentar la seva presència i participació a tots els nivells i àmbits socials de la comarca, fent del Maresme una comarca amb un entorn sostenible i participatiu per a les persones que hi viuen.

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
3.1. Dinamitzar i donar suport al teixit associatiu femení	3.1.1. Potenciada la presència i participació de les entitats de dones a tots els àmbits	3.1.1.1. Dissenyar i implementar accions formatives i d'intercanvi d'experiències entre les associacions de dones	<ul style="list-style-type: none"> • Accions formatives realitzades • Materials elaborats • Persones destinatàries • Persones participants
		3.1.1.2. Difondre les accions de les entitats i grups de dones del Maresme a través de les web del CCM i els ajuntaments	<ul style="list-style-type: none"> • Administracions implicades (webs) • Entitats de dones participants • Impactes
		3.1.1.3. Crear espais de treball en comú i l'establiment de relacions/xarxes entre associacions de dones	<ul style="list-style-type: none"> • Espais creats • Xarxes/grups creats • Entitats que participen
		3.1.1.4. Establir relacions de col·laboració/coordinació amb les organitzacions de dones que es vulguin implicar en la implementació del Pla de Polítiques de dones comarcal	<ul style="list-style-type: none"> • Mecanismes de coordinació/col·laboració establerts • Entitats de dones • Accions conjuntes realitzades
	3.1.2. Promoguda la incorporació de dones a les associacions/organitzacions de dones o l'organització de les mateixes (especialment entre els grups més vulnerables: dones joves, immigrades, etc.).	3.1.2.1. Aixecar una mapa de les organitzacions informals de dones que ens permeti caracteritzar-les	• Mapa realitzat
		3.1.2.2. Acompanyar i donar suport a les organitzacions informals de dones en el seus processos de formalització (especialment les dones en situació de risc d'exclusió).	<ul style="list-style-type: none"> • Acompanyaments/suport realitzats • Organitzacions informals formalitzades
		3.1.2.3. Informar a les dones sobre els recursos, participació social o associacionisme femení.	<ul style="list-style-type: none"> • Canals de difusió • Visites • Impactes
3.2. Impulsar la participació social de les dones en tots els organismes de la societat civil (col·legis	3.2.1. Fomentada la participació de les dones a la societat civil	3.2.1.1. Diagnosticar l'actual estat de la participació de les dones en les organitzacions mixtes	• Diagnòstic elaborat
		3.2.1.2. Desenvolupar accions formatives/de sensibilització amb dones de col·lectius amb baixa activitat associativa per a fomentar la seva participació.	<ul style="list-style-type: none"> • Accions formatives realitzades • Materials elaborats • Persones destinatàries • Persones participants

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
professionals, organitzacions esportives, agrupacions empresarials, ONG, etc.)		3.2.1.3. Desenvolupar accions de sensibilització (jornades, xerrades, etc.) sobre la importància de la participació de les dones en els àmbits públics.	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Persones/col·lectius destinatària • Persones/col·lectius participants
		3.2.1.4. Desenvolupar d'accions (xerrades, jornades, etc.) que subratllin el paper de les dones (a través del testimoni de dones referents) en diferents organismes de la societat civil (agrupacions empresarials, col·legis professionals, etc.) que puguin ser un reclam per altres dones i propiciïn la seva participació	<ul style="list-style-type: none"> • Accions formatives realitzades • Materials elaborats • Persones destinatàries • Persones participants
		3.2.1.5. Desenvolupar accions de foment de la presència activa de les dones en taules de negociació, en entitats de tot tipus, en moviments, ONG, etc. quan sigui possible amb les entitats/organismes	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Persones destinatàries • Persones participants
	3.2.2. Fomentats el lideratge i apoderament femení.	3.2.2.1. Desenvolupar accions formatives dirigides a enfortir el lideratge i apoderament femení.	<ul style="list-style-type: none"> • Accions formatives realitzades • Materials elaborats • Persones destinatàries • Persones participants
3.3. Promoure la participació paritària en el òrgans de participació política	3.3.1. Establir mecanismes de democràcia participativa actius per a dones	3.3.1.1. Crear al Consell de dones del Maresme (CDM) i consells municipals de dones als municipis de la comarca.	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Consells de dones creats • Entitats de dones implicades • Impactes
		3.3.1.2. Formular un protocol de funcionament del CDM	<ul style="list-style-type: none"> • Protocol implementat
		3.3.1.3. Desenvolupar un Pla estratègic del CDM que reculli les principals línies d'actuació	<ul style="list-style-type: none"> • Pla estratègic elaborat • Entitats de dones implicades
		3.3.1.4. Establir mecanismes de coordinació entre el CDM i els consells de dones municipals	<ul style="list-style-type: none"> • Mecanisme de coordinació elaborats • Consells de dones implicats
3.4. Impulsar la participació de les dones en tots els òrgans consultius	3.4.1. Augmentar la participació de les dones i de les entitats de dones en tots els	3.4.1.1. Desenvolupar accions (jornades) per promoure la seva la incorporació al CDM de les entitats, els agents socials i persones a títol individual que treballen en l'àmbit dona.	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Entitats/persones destinatàries • Entitats/Persones participants

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
de les administracions comarcal i local	òrgans consultius comarcals i en els processos participatius que es posin en marxa	3.4.1.2. Obrir espais de participació de les dones a tots els àmbits mitjançant accions diverses (activitats, recerques, actes, trobades, etc.) considerant la seva diversitat	<ul style="list-style-type: none"> • Espais de participació establerts • Accions realitzades • Entitats participants
		3.4.1.3. Difondre els resultats dels processos participatius/consultius de les administracions comarcal i local	<ul style="list-style-type: none"> • Materials elaborats • Canals de difusió • Impactes

2.1.4. EIX 4. REORGANITZACIÓ DELS TREBALLS I NOVES POLÍTIQUES DELS TEMPS

La conciliació de la vida personal, familiar i laboral, entesa com la possibilitat d'una persona de compatibilitzar l'espai personal amb el familiar, el laboral i el social i poder desenvolupar-se en els diferents àmbits, constitueix una de les principals problemàtiques per a les dones. Con apunta el *Pla estratègic sobre els usos i la gestió del temps a la vida quotidiana 2008-2018*, la dificultat d'estructurar horaris que ens permetin gaudir d'una millor qualitat de vida ens aboca a construir les nostres vides al voltant dels diferents temps que dediquem a la feina, l'oci o el descans, els quals ens exigeixen trobar espais de conciliació entre aquests.

La necessitat de conciliar els diferents temps de la vida de les persones s'ha incrementat pels importants canvis que s'han produït en una multiplicitat d'àmbits com l'econòmic, el demogràfic, el laboral, el social, etc. i que han modificat de forma irreversible la realitat social i les preferències de les persones: l'augment del nombre de persones grans, la immigració, el creixement de la diversitat de les realitats familiars, la transformació i la diversificació de l'estructura econòmica i productiva, els avenços tecnològics o l'increment i canvis en les pautes de mobilitat de la ciutadania.

Però l'ús i la gestió del temps que fa homes i dones és desigual i expressa, alhora que consolida, els diferents rols assignats socialment a homes i dones. La divisió sexual del treball que perviu en la nostra societat ha portat com a conseqüència l'engegada d'estratègies personals diverses per part de les dones per fer front a la dificultat de poder dur endavant el treball de cura i atenció de les persones dependents de la família i les tasques de la llar amb el treball assalariat. La caiguda de les taxes de natalitat i l'endarreriment de la maternitat o el fet de treure al mercat, tant públic com privat, part de les tasques de cura han estat part d'aquestes estratègies. Això no impedeix però que el gruix de les tasques es facin des de la llar, i que les dones assumeixin la major responsabilitat.

Les dones augmenten les seves hores de treball quan passen de no tenir fills a tenir-los o a incorporar altres persones a la llar, tanmateix, el treball dels barons en les mateixes situacions disminueix. A més, el temps total de treball, ha de veure amb el nombre de persones a la llar, ja que no solament els fills i filles petites, o les persones malaltes, sinó també totes les persones adultes, en particular els fills grans, tendeixen a aportar menys treball del que generen.

Des de la perspectiva de gènere, les millores en la gestió i sincronització dels diferents temps necessiten, per fer-se efectives: la coresponsabilitat en el treball reproductiu (entesa com la participació equilibrada de dones i homes en cadascuna de les tasques i responsabilitats de la vida familiar, tant dels treball domèstic com de la cura de persones dependents); una nova organització social i territorial que posi en el centre de les seves intervencions les persones; el reconeixement del valor social i econòmic del treball familiar i domèstic, i una veritable igualtat d'oportunitats entre homes i dones en el mercat de treball.

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
4.1. Tenir en compte el valor del treball de cura i atenció, i del treball domèstic i familiar en la planificació de les polítiques econòmiques i socials	4.1.1. Promoguda una nova cultura del treball i de la coresponsabilitat	4.1.1.1. Desenvolupar accions de sensibilització (jornades, campanyes, etc.) sobre el valor de les tasques familiars, domèstiques i de cura que desenvolupen les dones i la necessitat de la coresponsabilitat en l'àmbit de les famílies.	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió • Persones/entitats destinatàries • Persones/entitats participants
	4.1.2. Promoguda la difusió de dades estadístiques confrontades que donin valor econòmic al treball domèstic i de cura	4.1.2.1. Difondre les dades estadístiques confrontades (ICD) que donin valor econòmic al treball domèstic i de cura a la comarca	
4.2. Impulsar un nou model d'organització social i territorial que permeti equilibrar els temps i els treballs	4.2.1. Impulsar la coresponsabilitat de dones i homes en les tasques familiars, domèstiques i de cura	4.2.1.1. Elaborar/adequar els procediments interns per establir mesures d'igualtat d'oportunitats i de tracte entre el personal laboral i funcionari del CCM i els ens locals	<ul style="list-style-type: none"> • Procediments interns adequats • Administracions implicades • Impactes
		4.2.1.2. Formar i sensibilitzar la societat en general i en especial la gent jove per assolir la coresponsabilitat masculina en el treball domèstic, en la cura de les persones i en l'educació i criança dels infants.	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Persones/entitats destinatàries • Persones/entitats participants • Canals de difusió utilitzats • Impactes
	4.2.2. Promoure la creació d'espais i d'instruments de suport a la conciliació de la vida laboral i personal.	4.2.2.1. Crear o col·laborar en la creació de Bancs del Temps com serveis de suport a la conciliació de la vida laboral i personal.	<ul style="list-style-type: none"> • Bancs de temps creats • Entitats/persones implicades
		4.2.2.2. Diagnosticar la demanda de recursos i els serveis disponibles per a les dones per tal de fer-los més eficients, més adaptables a les noves necessitats i que responguin a les necessitats de la conciliació.	<ul style="list-style-type: none"> • Recursos i serveis diagnosticats • Propostes realitzades • Propostes implementades • Impactes • Ens implicats
	4.2.3. Promogut un model de mobilitat que	4.2.3.1. Diagnosticar la mobilitat local des de la perspectiva de gènere	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnòstic elaborat • Propostes formulades

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
	faciliti l'equilibri entre els temps i els treballs	4.2.3.2. Revisar, amb perspectiva de gènere (considerant a més els resultats de les dades de l'enquesta de mobilitat quotidiana i de la dades produïdes pel diagnòstic comarcal), les polítiques de transport i comunicació comarcals (Acord de mobilitat del CCM)	<ul style="list-style-type: none"> • Polítiques revisades • Propostes formulades • Propostes assumides i implementades per les administracions
		4.2.3.3. Demanar a les administracions competents un transport públic urbà i interurbà a l'abast de tothom.	<ul style="list-style-type: none"> • Administracions implicades • Propostes formulades • Propostes assumides i implementades per les administracions
		4.2.3.4. Facilitar l'accés en transport públic als polígons industrials.	<ul style="list-style-type: none"> • Polígons industrials amb transport públic • Ens locals implicats • Participants
	4.2.4. Impulsat un model de mobilitat amb perspectiva de gènere que adequi els serveis i recursos a les necessitats de la vida quotidiana	4.2.4.1. Donar seguiment als projectes de rehabilitació i promoció específica de barris i àrees urbanes que requereixen una atenció especial per garantir la inclusió de la perspectiva de gènere i l'aplicació de criteris de proximitat entre residència, serveis i equipaments	<ul style="list-style-type: none"> • Projectes revisats • Propostes de millora realitzades • Millores implementades
4.3. Promoure la presència de les dones en el mercat de treball remunerat en condicions d'igualtat de tracte i d'oportunitats que els homes	4.3.1. Fomentada la superació del desequilibri entre dones i homes en el mercat laboral	4.3.1.1. Dur a terme accions de sensibilització (jornades, etc.) amb agents socials i econòmics per promoure l'efectiva igualtat entre dones i homes al mercat laboral	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió • Persones/entitats destinatàries • Persones/entitats participants
		4.3.1.2. Col·laborar amb els agents socials i econòmics per promoure l'efectiva igualtat entre dones i homes al mercat laboral (igualtat d'oportunitats i de tracte, la paritat entre sexes, aplicació de la perspectiva de gènere a la negociació col·lectiva implantació de plans d'igualtat, etc.)	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Persones/entitats destinatàries • Persones/entitats participants • Impactes

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
	4.3.2. Sensibilitzat el teixit empresarial sobre la discriminació horitzontal i vertical	4.3.2.1. Realitzar accions de sensibilització (jornades, seminaris d'intercanvi d'experiències empresarials) en relació amb la igualtat de tracte i d'oportunitats de les dones	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió • Persones/entitats destinatàries • Persones/entitats participants
	4.3.3. Capacitat instal·lada en el personal de les àrees econòmiques de les administracions comarcal i local per a que incorporin la perspectiva de gènere en el desplegament de les polítiques i plans estratègics econòmics	4.3.3.1. Desenvolupar accions formatives al personal de les àrees econòmiques de les administracions comarcal i local per a que incorporin la perspectiva de gènere en el desplegament de les polítiques i plans estratègics econòmics.	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Persones/entitats destinatàries • Persones/entitats participants
4.3.3.2. Adequar la informació i l'orientació de les dones cap a ocupacions amb demanda en el mercat		<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió utilitzats 	
4.3.3.3. Revisar amb perspectiva de gènere les propostes de formació ocupacional		<ul style="list-style-type: none"> • Propostes revisades • Modificacions formulades • Modificacions assumides i implementades per les administracions 	
4.3.3.4. Dur a terme una diagnosi sobre la participació diferencial de les dones i els homes en els programes de formació		<ul style="list-style-type: none"> • Diagnosi realitzada • Propostes realitzades 	
	4.3.4. Promoguda la presència de les dones en els sectors i ocupacions on estan subrepresentades (amb especial consideració dels nous filons d'ocupació) i a feines de major qualificació	4.3.4.1. Desenvolupar accions de formació professional ocupacional i afins dirigides a trencar els biaixos de gènere i reduir la bretxa d'iniqüitat en la igualtat d'oportunitats entre dones i homes en l'àmbit laboral, considerant l'oferta d'ocupació de la comarca	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Persones/entitats destinatàries • Persones/entitats participants
	4.3.5. Fomentar el desenvolupament de projectes empresarials per part de dones	4.3.5.1. Realització de jornades de formació sobre aspectes clau per garantir l'èxit del projecte empresarial	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Persones/entitats destinatàries • Persones/entitats participants

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
	emprenedores i de la carrera professional de les directives	4.3.5.2. Promoció de la realització de programes de formació de dones en la direcció i gestió empresarial	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Persones/entitats destinatàries • Persones/entitats participants
		4.3.5.3. Promoció de la creació/adhesió a xarxes de dones amb càrrecs de responsabilitat a les empreses	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Persones destinatàries • Persones participants
		4.3.5.4. Establiment de mecanismes de suport a l'emprenedoria femenina	<ul style="list-style-type: none"> • Mecanismes establerts • Participants • Impactes
		4.3.5.5. Assessorar les iniciatives d'auto ocupació i l'emprenedoria de les dones amb projectes empresarials incipients, amb atenció als factors específics que dificulten més l'emprenedoria femenina	<ul style="list-style-type: none"> • Assessoraments realitzats • Participants • Iniciatives implementades
	4.3.6. Fer visible la producció artesanal de les dones i donar-hi suport	4.3.6.1. Assessorar a les dones en l'àmbit de l'artesania (alimentària, etc.)	<ul style="list-style-type: none"> • Assessoraments realitzats • Participants • Iniciatives implementades
		4.3.6.2. Facilitació de l'accés de les artesanes a les fires locals	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Participants
		4.3.6.3. Realització de cursos, exposicions i estudis de viabilitat per a artesanes	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Persones destinatàries • Persones participants
	4.3.7. Promoguts els drets laborals de les dones en situacions específiques	4.3.7.1. Diagnosticar la situació dels col·lectius de dones més vulnerables en la seva relació amb el mercat de treball (dones immigrades, discapacitades, etc.) o per la seva precarietat laboral (treballadores de la llar, etc.)	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnòstic realitzat • Propostes elaborades
		4.3.7.2. Desenvolupar accions específiques de formació i de promoció de la inserció laboral adreçats principalment als col·lectius de dones amb més dificultats d'accés al mercat laboral, amb especial atenció a les dones en situació de risc d'exclusió social	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Persones destinatàries • Persones participants
		4.3.7.3. Difondre els drets laborals de les dones més vulnerables en la seva relació amb el mercat de treball o per la seva precarietat laboral	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió utilitzats

2.1.5. EIX 5. QUALITAT DE VIDA I COHESIÓ SOCIAL

La cohesió social és un atribut de les societats que implica la igualtat d'oportunitats per a que la població pugui exercir els seus drets fonamentals i assegurar el seu benestar, sense discriminació de cap tipus i atenent la diversitat.

D'altra banda, la qualitat de vida de les dones és, en molts aspectes, pitjor que la dels homes, situació en la que juguen un rol fonamental els factors socials.

Tanmateix, la construcció social dels gèneres produeix desigualtats entre dones i homes per accedir a les oportunitats i exercir els drets fonamentals, així com en l'accés i control dels recursos necessaris per assegurar el seu benestar. En totes les societats es produeixen discriminacions per raó de sexe i es desatenen els diferents punts de vista i experiències que pertanyen a l'univers de les dones, que no són considerats diversos, sinó assimilables a la pauta masculina predominant. En aquest context, es produeix el que podem anomenar "*la paradoxa de gènere de la cohesió social*": les dones són les principals proveïdores de cohesió social en termes de cures i formes de relació, alhora que les principals excloses de la cohesió social en termes d'igualtat d'oportunitats, ciutadania i participació³.

Les desigualtats de gènere entre homes i dones en l'accés i control dels actius i recursos per satisfer les seves necessitats, inclosos els serveis públics, estan presents a totes les societats.

Aquest eix té com objectiu avançar en el coneixement de les situacions emergents que condicionen la qualitat de vida de les dones en tots els àmbits i contribuir a generar les condicions que permetin assegurar l'accessibilitat i el control, en condicions d'igualtat, dels serveis i dels recursos.

---

³ *Género y políticas de cohesión social. Conceptos y experiencias de transversalización*. Fundación Internacional y para Iberoamérica de Administración y Políticas Públicas (FIIAPP), 2007.

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS	
5.1. Avançar en el coneixement de les situacions emergents que condicionen la qualitat de vida de les dones en tots els àmbits	5.1.1. Augmentat el coneixement respecte a la situació i experiències de la vida quotidiana de les dones	5.1.1.1. Elaborar d'un mapa sobre l'actual oferta de serveis i recursos disponibles per a les dones, especialment en risc d'exclusió social	<ul style="list-style-type: none"> • Estudi elaborats • Propostes realitzades 	
	5.1.2. Avaluat l'impacte de gènere de les actuacions a les àrees d'acció social per millorar la seva adequació a les necessitats de les dones usuàries	5.1.2.1. Elaborar indicadors no androcèntrics de les actuacions a les àrees d'acció social de les administracions comarcal i local		<ul style="list-style-type: none"> • Indicadors elaborats • Participants
		5.1.2.2. Avaluar l'impacte de les actuacions a les àrees d'acció social de les administracions comarcal i local sobre els diferents col·lectius de dones usuàries.		<ul style="list-style-type: none"> • Indicadors definits • Impactes mesurats • Participants
5.2. Facilitar l'accés de les dones a la informació i difondre els recursos existents	5.2.1. Facilitat l'accés de les dones a les TIC	5.2.1.1. Diagnosticar la situació de les dones respecte a l'accés i l'ús de les noves tecnologies	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnòstic realitzat • Propostes realitzades 	
		5.2.1.2. Desenvolupar accions formatives sobre les TIC adreçades als col·lectius en risc d'exclusió digital	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Persones destinatàries • Persones participants 	
	5.2.2. Inclosa la perspectiva de gènere a els espais d'informació de les administracions comarcal i local	5.2.2.1. Implantar d'eines metodològiques per a la incorporació de la perspectiva de gènere als espais d'informació de les administracions comarcal i local		<ul style="list-style-type: none"> • Metodologies implantades • Participants • Impactes
		5.2.2.2. Desenvolupar accions formatives en perspectiva de gènere al personal dels espais d'informació de les administracions comarcal i local		<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Persones destinatàries • Persones participants
5.2.3. Consolidada la incidència territorial dels ens locals en l'àmbit de la informació	5.2.3.1. Donar difusió al SIAD i al serveis que ofereix.		<ul style="list-style-type: none"> • Materials de difusió elaborats • Canals de difusió usats 	
5.3. Incorporar la perspectiva de gènere en els	5.3.1. Integar la perspectiva de gènere en els serveis socials	5.3.1.1. Aplicar el codi de bones pràctiques de serveis socials bàsics del ICD pel que fa al llenguatge, la documentació i els enfocaments metodològics vers la visibilitat de les necessitats pròpies de les dones	<ul style="list-style-type: none"> • Administracions implicades • Impactes 	

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
recursos i prestacions d'acció social	bàsics i especialitzats	5.3.1.2. Desenvolupar accions formatives per als diferents equips professionals de les administracions comarcal i local sobre la inclusió de la perspectiva de gènere, de manera transversal, a les actuacions d'acció social	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Persones destinatàries • Persones participants
		5.3.1.3. Consolidar la figura de mediatra cultural en els recursos socials.	<ul style="list-style-type: none"> • Agents d'igualtat incorporats/des • Administracions implicades
		5.3.1.4. Difondre bones pràctiques en la planificació i la intervenció social amb perspectiva de gènere	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió utilitzats
	5.3.2. Incrementada l'accessibilitat de les dones als serveis de proximitat	5.3.2.1. Diagnosticar les necessitats reals de les dones pel que fa als serveis de proximitat	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnòstic realitzat • Propostes realitzades
		5.3.2.2. Desenvolupar intervencions que s'adeqüin a aquestes necessitats	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Persones destinatàries • Persones participants
	5.3.3. Incrementats/millorats els recursos/instruments destinats a la prevenció i abordatge de la pobresa femenina.	5.3.3.1. Elaborar un estudi sobre les causes i conseqüències de les situacions de risc d'exclusió social de les dones i de la feminització de la pobresa al Maresme	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnòstic realitzat • Propostes realitzades
		5.3.3.2. Revisar els instruments destinats al desenvolupament comunitari amb perspectiva de gènere	<ul style="list-style-type: none"> • Propostes revisades • Modificacions formulades • Modificacions assumides i implementades per les administracions
		5.3.3.3. Avaluació de l'impacte de l'atenció i dels recursos socials com a elements de prevenció de l'exclusió i garantia de la perspectiva de gènere	<ul style="list-style-type: none"> • Indicadors definits • Impactes mesurats • Participants
	5.3.4. Impulsar recursos específics per millorar les condicions de vida de les dones que es troben en risc d'exclusió social	5.3.4.1. Dissenyar i implementar protocols d'atenció que considerin l'especificitat de la pertinença de les dones a determinats col·lectius i la diversitat de situacions de risc	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Protocols elaborats • Persones destinatàries • Persones participants
		5.3.4.2. Dissenyar i implementar accions específiques de suport a les dones en situació de risc d'exclusió o en situació d'exclusió social.	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Persones destinatàries • Persones participants

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
5.4. Contribuir a l'eradicació dels biaixos de gènere en l'àmbit de la salut	5.4.1. Avançar en el coneixement de la salut de les dones i les seves necessitats específiques i sensibilitzar sobre aquesta realitat	5.4.1.1. Realitzar campanyes de sensibilització i informació específiques sobre temes de salut i dones	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió usats • Persones/col·lectius destinataris • Persones/col·lectius participants
		5.4.1.2. Col·laborar amb les entitats que duguin a terme campanyes de prevenció sobre el malalties que afecten a les dones, i/o que promouen bones pràctiques de salut entre les dones	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió usats • Persones/col·lectius destinataris • Persones/col·lectius participants
		5.4.1.3. Realitzar actes de sensibilització al voltant de la Commemoració de la Diada Internacional d'acció per a la Salut de les dones (28 de maig), informant sobre l'estat de salut de les dones i les seves demandes.	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió usats • Persones/col·lectius destinataris • Persones/col·lectius participants
5.5. Incorporar la perspectiva de gènere en els equipaments i la pràctica esportiva	5.5.1. Incorporada la perspectiva de gènere a la planificació d'equipaments i infraestructures esportives	5.5.1.1. Elaborar una proposta per a l'aplicació de la perspectiva de gènere a la creació o remodelació d'equipaments o infraestructures esportives	<ul style="list-style-type: none"> • Proposta realitzada • Entitats implicades • Entitats que l'apliquen
	5.5.2. Fomentada la pràctica de l'esport per a tots els sexes, tant de competició com de lleure.	5.5.2.1. Desenvolupar accions de sensibilització i promoció del l'esport (Regidories d'Esport).	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió usats • Persones destinatàries • Persones participants

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
		5.5.2.2. Implantar protocols contra l'assetjament i abús sexual a les instal·lacions esportives.	<ul style="list-style-type: none"> • Protocols implantats • Administracions implicades
		5.5.2.3. Col·laborar amb les entitats esportives en la promoció de la pràctica de l'esport femení.	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Canals de difusió usats • Entitats/persones destinatàries • Entitats/persones participants
5.6. Contribuir a la construcció d'un entorn que faciliti la qualitat de vida de les dones	5.6.1. Incorporada la perspectiva de gènere a la planificació urbanística	5.6.1.1. Desenvolupar accions formatives adreçades als equips professionals d'urbanisme que els faciliti l'aplicació de criteris de seguretat i protecció de les dones en l'elaboració de planejament urbanístic; i l'aplicació de la perspectiva de gènere en la transformació territorial i urbana	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Persones destinatàries • Persones participants
		5.6.1.2. Diagnosticar l'impacte de les actuals polítiques mediambientals en els diferents col·lectius de dones	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnòstic realitzat • Propostes realitzades
		5.6.1.3. Diagnosticar, amb perspectiva de gènere, l'actual ordenació territorial i urbana	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnòstic realitzat • Propostes realitzades
	5.6.2. Promoguda l'adequació de les polítiques d'habitatge i mediambiental a les necessitats d'organització de la vida quotidiana	5.6.2.1. Elaboració d'estudis de qualitat, sostenibilitat i innovació de l'habitatge amb criteris de gènere	<ul style="list-style-type: none"> • Materials elaborats • Propostes realitzades • Canals de difusió
		5.6.2.2. Elaboració de propostes per a l'adaptació d'habitatges a les necessitats de les dones grans i a les dones amb discapacitat	<ul style="list-style-type: none"> • Propostes elaborades • Propostes
		5.6.2.3. Desenvolupar d'accions formatives sobre la introducció de la perspectiva de gènere als equips responsables de la planificació urbana i mediambiental	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Persones destinatàries • Persones participants
		5.6.2.4. Implementació de mesures de diversificació d'usos del sòl i de nuclis de convivència de nous conjunts d'habitatges	<ul style="list-style-type: none"> • Mesures proposades • Administracions implicades
		5.6.2.5. Obrir espais de consulta i participació a les dones en els processos/projectes de planificació urbanística i mediambiental	<ul style="list-style-type: none"> • Espais obertes • Persones/entitats destinatàries • Persones/entitats participants
		5.6.2.6. Eliminar totes les barreres arquitectòniques possibles als municipis i polígons industrials que limiten la mobilitat.	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Administracions destinatàries • Administracions participants

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
	5.6.3. Facilitat a les dones l'accés a un habitatge digne i adequat a les seves necessitats	5.6.3.1. Revisar amb perspectiva de gènere l'actual política d'habitatge (Oficina d'habitatge del CCM) i d'ajuts a l'habitatge.	<ul style="list-style-type: none"> • Propostes revisades • Modificacions formulades • Modificacions assumides i implementades per les administracions

2.1.6. EIX 6. INTERVENCIÓ INTEGRAL CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

La violència contra les dones constitueix qualsevol acte de violència de gènere que pugui tenir com a resultat un dany o sofriment físic, sexual, o psicològic per a la dona, així com les amenaces d'aquests actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant si es produeixen a la vida pública com a la privada.

La violència masclista, és un atemptat contra els drets humans, que transcendeix les condicions socials, culturals, econòmiques i demogràfiques de les dones que es troben en aquesta situació, i reconeix que pot manifestar-se de diferents formes, la majoria de les vegades de manera simultània -violència física, violència psicològica, violència econòmica, violència sexual-, i en una varietat d'àmbits diferents i concrets, tant en l'espai públic com en el privat en què es produeixen: de parella, familiar, laboral, social i comunitari⁴.

L'abordatge de la violència s'enfronta al caràcter estructural del sistema que sosté i legitima l'ús d'aquesta violència i aquest és el principal obstacle cap a l'autonomia i la llibertat de les dones.

La prevenció i la lluita per l'eradicació de la violència contra les dones té una sòlida base legal al nostre país la *Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista*, que elevar al màxim rang normatiu competencial l'exigència d'eradicació de la violència masclista. A més, més enllà de seu aspecte normatiu, la llei emmarca normativament la transversalitat de la perspectiva de gènere i de les dones en tots els àmbits i garanteix el caràcter integral de les mesures (on cada organisme implicat assumeix les accions específiques que li pertocuen en l'àmbit d'intervenció respectiu).

Per contribuir a una societat lliure de violència contra les dones des d'aquest eix es plantegen tres objectius fonamentals. D'una banda, desenvolupar estratègies de prevenció i de sensibilització per a totes les formes i àmbits de la violència masclista contribuint a posicionar el tema en la agenda pública i aprofundir en el coneixement i desenvolupades estratègies específiques de prevenció de la violència masclista en el diferents col·lectius de dones. D'altra banda, desenvolupar les estructures de coordinació i cooperació que permetin una intervenció integral de la violència, consolidant els mecanismes de coordinació entre les administracions comarcal i local i els agents implicats en la prevenció i atenció dels casos de violència masclista, i incrementats els coneixements i les capacitats específiques en la matèria del personal de les administracions comarcal i local i incorporant els grups i entitats de dones en l'elaboració i l'avaluació de les polítiques públiques en matèria de violència masclista. Finalment, facilitar a les dones l'accés als drets que els corresponen i als serveis que hi ha al seu abast.

---

⁴ Introducció de la *Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista*,

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
6.1. Desenvolupar estratègies de prevenció i de sensibilització per a totes les formes i àmbits de la violència masclista	6.1.1. Una societat amb més informació i coneixement sobre tots els tipus de violència masclista	6.1.1.1. Recopilar permanentment les dades estadístiques produïdes per els diversos organismes de referència en matèria de la violència masclista	<ul style="list-style-type: none"> • Recopilacions realitzades
		6.1.1.2. Produir estadístiques pròpies i caracterització de la violència a la comarca	<ul style="list-style-type: none"> • Estadístiques produïdes
		6.1.1.3. Fer difusió periòdica de dades que permetin fer visibles els impactes de les diferents formes i àmbits de violència masclista, amb especial les relatives a la comarca.	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió
		6.1.1.4. Desenvolupar accions de sensibilització (jornades, exposicions, tallers, informació als mitjans de comunicació, etc.) per conscienciar i donar informació sobre les diferents formes i àmbits de la violència masclista i els seus efectes sobre les dones i les seves filles i fills	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió usats • Persones/col·lectius destinataris • Persones/col·lectius participants
	6.1.2. Desenvolupades estratègies específiques de prevenció de la violència masclista en el diferents col·lectius de dones i en situacions específiques	6.1.2.1. Impulsar les accions del programa Talla amb els mal rotllos	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Persones destinatàries • Persones participants
		6.1.2.2. Realitzar accions (tallers, etc.) adreçades a la prevenció de les relacions abusives entre la població jove	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Persones destinatàries • Persones participants
		6.1.2.3. Difondre els protocols de detecció i intervenció en comportaments i actituds sexistes elaborats per les institucions de referència (ICD)	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió utilitzats
		6.1.2.4. Elaborar i/o adequar els materials editats sobre violència masclista per facilitar-hi l'accessibilitat a les dones procedents d'altres cultures	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió usats • Persones destinatàries • Persones participants
		6.1.2.5. Difusió i implementació del protocol d'actuacions per prevenir la mutilació genital femenina elaborats per les institucions de referència (ICD/mossos)	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió usats • Persones destinatàries • Persones participants

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
		6.1.2.6. Desenvolupar accions específiques de sensibilització dirigides a les dones, especialment les que pertanyen a entorns culturals en els quals hi hagi una especial pressió social o legitimació cultural vers la violència masclista	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió usats • Persones/col·lectius destinataris • Persones/col·lectius participants
		6.1.2.7. Col·laborar amb les institucions que treballen per abordar la violència masclista contra les dones en situació de tràfic i explotació sexual	<ul style="list-style-type: none"> • Col·laboracions realitzades • Entitats implicades
6.2. Desenvolupar les estructures de coordinació i cooperació que permetin una intervenció integral	6.2.1. Promoguda la coordinació de les administracions comarcal i local i els agents implicats en la prevenció i atenció d'els casos de violència masclista	6.2.1.1. Implementar i consolidar la xarxa municipal (protocol marc) per a una intervenció coordinada contra la violència masclista	<ul style="list-style-type: none"> • Xarxa implantada • Administracions que integren la xarxa
		6.2.1.2. Impulsar des de la XI AF la implantació d'una xarxa comarcal d'atenció a les víctimes de violència masclista	<ul style="list-style-type: none"> • Xarxa implantada • Administracions que integren la xarxa
		6.2.1.3. Implementar el model únic de recollida de dades vinculat al protocol marc per a una intervenció coordinada contra la violència masclista promogut per l'ICD	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Administracions que l'implanten
		6.2.1.4. Crear mecanismes estables de coordinació amb les diverses institucions que participen en l'atenció de la violència (mossos, justícia, salut, etc.).	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Mecanismes establerts • Organismes/entitats destinatàries • Organismes/entitats participants
	6.2.2. Promoguda la participació dels grups i de les entitats de dones en l'elaboració i l'avaluació de les polítiques públiques en matèria de violència masclista	6.2.2.1. Promoure i donar suport a la creació de xarxes/grups de treball per avançar en la sensibilització, el debat i la reflexió envers la violència masclista	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Xarxes/grups creats • Persones destinatàries • Persones participants

OBJECTIUS	RESULTATS	PRINCIPALS ACCIONS	INDICADORS
	6.2.3. Incrementats els coneixements i les capacitats específiques en matèria de violència masclista del personal de les administracions comarcal i local	6.2.3.1. Desenvolupar formació específica per als professionals que integren la xarxa en relació a totes les manifestacions de violència masclista.	<ul style="list-style-type: none"> • Accions formatives realitzades • Materials elaborats • Persones destinatàries • Persones participants
6.3. Facilitar a les dones l'accés als drets que els corresponen i als serveis que hi ha al seu abast	6.3.1. Consolidar, millorar i ampliar les estratègies d'informació que facilitin a les dones el coneixement dels drets que els corresponen i dels serveis al seu abast	6.3.1.1. Elaborar i difondre materials informatius dels serveis i dels recursos que hi ha a l'abast de les dones en situació de violència masclista, tenint en compte les diferents formes i àmbits en els quals es pot produir i la diversitat de dones	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió usats • Persones destinatàries • Persones participants
		6.3.1.2. Consolidar el desplegament del SIAD	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Administracions implicades
		6.3.1.3. Sol·licitar la creació d'un punt de trobada a la comarca.	<ul style="list-style-type: none"> • Sol·licitud realitzada
		6.3.1.4. Facilitar el treball comunitari per identificar la violència masclista en la població de dones migrades	<ul style="list-style-type: none"> • Accions realitzades • Materials elaborats • Canals de difusió usats • Persones destinatàries • Persones participants

2.2. MECANISMES DE COORDINACIÓ I IMPLEMENTACIÓ

Està prevista la conformació d'una Comissió d'Igualtat al Consell Comarcal, integrada per personal tècnic de totes les àrees del CCM implicades, que impulsarà la implementació, acompanyament i/o seguiment del Pla de Polítiques.

Totes les accions es duran a terme sota la coordinació del CCM.

Es preveu que el conjunt de les actuacions s'implementaran segons un d'aquests quatre models d'execució :

- Actuacions de caràcter comarcal a dur a terme pel/des del CCM: aquestes accions seran implementades directament pel CCM i/o per les diferents àrees implicades i en coordinació/recolzament de la Comissió d'Igualtat del CCM. En funció de les diferents accions i àmbits d'intervenció, les accions s'implementaran en coordinació amb els ajuntaments i altres possibles actors/agents (socials, econòmics, etc.) implicats/des. Sempre que sigui possible s'aprofitaran les diferents xarxes comarcals existents. Entre aquestes accions estan les accions formatives, de disseny d'instruments, el desenvolupament d'estudis comarcals, etc.
- Actuacions individuals del CCM i ens locals: es tracta fonamentalment d'accions de caràcter intern que venen a consolidar estructures, mecanismes i/o instruments. Són accions individuals, entre d'altres, la formulació de Plans d'igualtat, la contractació de personal tècnic, el desenvolupament d'estudis locals, etc.
- Actuacions conjuntes amb concreció individual: aquestes actuacions es desenvoluparan sota una estratègia comú però seran assumides individualment pels diferents ajuntament implicats. En funció de les diferents accions i àmbits d'intervenció, les accions s'implementaran en coordinació amb altres possibles actors/agents (socials, econòmics, etc.) implicats/des. Entre les actuacions d'aquest grup estan: jornades o tallers, actes commemoratius, etc.
- Actuacions conjuntes o mancomunades: es tracta d'accions on participen el conjunt dels ajuntaments de la comarca o part dels mateixos i es desenvolupant conjuntament o en grups de municipis mancomunats. Igualment, en funció de les diferents accions i àmbits d'intervenció, les accions s'implementaran en coordinació amb altres possibles actors/agents (socials, econòmics, etc.) implicats/des. Entre aquestes actuacions podem trobar: accions de sensibilització i/o informació, estudis, accions en el marc del SIAD, etc.

Els Plans Operatius Anuals, es a dir, la concreció de les accions que es duran a terme cada any (o el període que es defineixi) es farà de manera articulada entre les diferents parts implicades i sota la coordinació del CCM, seguint criteris, entre d'altres, de lògica d'intervenció, d'oportunitat i de recursos disponibles.

2.3. MECANISMES DE SEGUIMENT I AVALUACIÓ

L'objectiu principal del seguiment i l'avaluació de la implementació de la *PPDM* és valorar si les accions dissenyades i implantades són adequades i si donen els resultats previstos.

Per fer efectiva aquesta tasca, els objectius i resultats previstos van acompanyats d'un conjunt d'indicadors objectivament verificables que ens serviran de guia per mesurar si ha estat efectiva o no la implementació de cada una de les actuacions.

Idealment s'haurien de realitzar accions de seguiment periòdicament (al menys un anuals) que haurien d'incloure l'elaboració d'informes. El seguiment hauria de detectar les dificultats que impedeixen l'adequada execució del Pla i en conseqüència donar les bases per fer les modificacions oportunes.

Al final del període previst per a la implementació de la Política s'haurà de fer l'avaluació final. L'avaluació, haurà de valorar i mesurar la incidència de les mesures adoptades a partir dels indicadors prèviament definits. Per fer visibles de millor manera els canvis generats a partir de la implementació del Pla, en relació a la diferent situació de dones i homes en el diferents àmbits d'intervenció, es faran servir indicadors sensibles a la diferència sexual.

La Comissió d'Igualtat del CCM serà la responsable de fer el seguiment (i fer les propostes d'ajustament si fos necessari) i l'avaluació del Pla.

Un cop es creï el Consell Consultiu de Dones del Maresme, aquest serà igualment responsable del seguiment i avaluació del Pla.

Pla de Polítiques de Dones del Maresme 2011-2015

Elaborat per: Sílvia Donoso

Octubre 2010